

Софийски Университет "Св. Климент Охридски"
Катедра "Публична администрация"

Проф. д.ф.н Светослав Ставрев ©
Гл.ас. д-р Александър Вълков

Учебен курс:

ОСНОВИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

Специалност	Публична администрация
Курс	Втори
Образователно-квалификационна степен	Бакалавър

София, м. октомври, 2008 г.

1. Преподавателски екип:

проф.д.ф.н. Светослав Ставрев

Титуляр на курса
СУ “Св. Климент Охридски”
катедра “Публична администрация”,
Философски факултет, ет.1, ст. 108
tiu@abv.bg

Гл.ас д-р Александър Вълков

Ръководител на упражненията и семинарите
Университет за национално и световно стопанство
катедра “Публична администрация и регионално развитие”
каб. 3076 - нов корпус УНСС, тел. 8195 / 371
Alexander_Valkov@yahoo.com
patilanci_BG@yahoo.com

2. Хорариум: лекции – 60 часа (4 ч. седмично);

упражнения/семинари – 30 часа (2 ч. седмично);

3. График:

лекции	Понеделник, 13 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰ ч., зала № 500, СУ, Философски факултет;
упражнения/семинари	Гр. 1 - Петък, 14 ⁰⁰ - 16 ⁰⁰ ч., зала № 526, СУ, Философски факултет;
	Гр. 2 - Петък, 16 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰ ч., зала № 526, СУ, Философски факултет;
	Гр. 3 - Петък, 18 ⁰⁰ – 20 ⁰⁰ ч., зала № 526, СУ, Философски факултет;

4. Тематичен план:

№	Тема
1	Специфика, особености и структура на публичната сфера.
2	Публичният мениджмънт.
3	Политика, ръководство и администриране в публичния сектор.
4	Стратегически, тактически и оперативен мениджмънт.
5	Управление на проекти в публичния сектор.
6	Управленски функции на държавата – част първа.
7	Управленски функции на държавата – част втора.
8	Реформирането на публичния мениджмънт до приемането ни в ЕС.
9	Продължение на реформирането в европейски контекст.
10	Изборът (решението) – основа на публичния мениджмънт.
11	Стандартизация, технологизация и бюрократизация на публичния мениджмънт.
12	Административното обслужване.
13	Публична власт и публичен мениджмънт
14	Организационно структуриране на държавната и местната власт.
15	Управленски капацитет на публичния мениджмънт.
16	Мотивационни измерения на публичния мениджмънт.
17	Елементи на организацията и административно-управленския персонал.

5. Основни въпроси и литература по теми:

- Ставрев, Св. (2007). *Кризата на публичния мениджмънт. Как популизъм и корупция провалят реформите и подриват доверието в политическата демокрация?* С., ИК “Класика и стил”
- Ставрев Св., А. Вълков. (2008). *Основи на управлението на публичния сектор: въведения, схеми, въпроси, текстове.* С., “Парадигма”

Бележка: В учебното пособие *Основи на управлението на публичния сектор (въведения, схеми, въпроси, текстове)* е показана допълнителна литература по всяка от темите разглеждани в курса, която се препоръчва за самостоятелна работа и подготовка за семинарите.

6. Основни въпроси и литература по теми:

№	Основни въпроси
1	Специфика, особености и структура на публичната сфера. 1.1 Обществото като социални мрежи - систематизация на социалните субекти и тяхното съвместно възпроизводство. 1.2 Частни, публични и смесени блага – състав, свойства, достъпност и ефективност на осигуряване. 1.3 Роля на държавата, пазара и неправителствения сектор за набавянето на публичните блага – провалите на пазара, на държавата и на общественото самоуправление. 1.4 Типови модели на обществена организация според разбирането за мащаба и гарантираността на публичните блага.
2	Публичният мениджмънт. 2.1 Национални и регионални публични блага. 2.2 Централизация и децентрализация на държавното управление, взаимодействие на парламент, правителство, местна власт, бизнес и гражданско общество. 2.3 Предприемачество и лидерство в публичната сфера. 2.4 Икономически, културни, социални и политически измерения на ефективността в публичната сфера.
3	Политика, ръководство и администриране в публичния сектор. 3.1 Политически анализ, политически избор, легитимност и отговорност на политическия елит. 3.2 Ръководство, ръководен избор, легитимност и отговорност на ръководния елит. 3.3 Администриране, административен избор, легитимност и отговорност на административния елит. 3.4 Гражданско общество и публичен мениджмънт – елитарни взаимодействия и трансформации, гражданска активност и ефективност на публичния мениджмънт.
4	Стратегически, тактически и оперативен мениджмънт. 4.1 Цикличност в протичането и развитието на управленския процес.. 4.2 Критерии за разграничаване на стратегия, тактика и оперативна работа – мащаб на действията, времеви хоризонт на намеренията и необходими ресурси. 4.3 Матрица на управленския цикъл в публичната сфера. 4.4 Национални стратегии и евроинтеграция – между професионализма, популизма и nihilизма.

5 Управление на проекти в публичния сектор.

- 5.1 Проектирането в управленския цикъл, МВО (management by objectives), национални, секторни, функционални и регионални измерения.
- 5.2 Централизация, децентрализация и координация на цели, ресурси и резултати.
- 5.3 Управленски проекти и евроинтеграция – усвояване на парични потоци и публични блага.
- 5.4 Етапи на работа при съставянето, изпълнението и контрола върху резултатите.

6 Управленски функции на държавата – част първа.

- 6.1 Публични блага и управленски функции – свобода и отговорност на социалните субекти, граници на държавното гарантиране, социални баланси и равновесия.
- 6.2 Издръжка и ефективност на държавното гарантиране на публични блага, корупция и антикорупционна среда.
- 6.3 Управление на националната сигурност – външна и вътрешна; екологична, икономическа, социално-демографска и политическа; законност и гарантиране на права и свободи.
- 6.4 Управление на макроикономическата среда и параметри - регулация и дерегулация на пазарите, публични инвестиции, контрол върху управлението на държавната собственост, национална конкурентоспособност, трудова заетост и търговски баланси.

7 Управленски функции на държавата – част втора.

- 7.1 Управление на публичните финанси – монетарна и фискална политики, бюджетни приходи и разходи, планиране (програмиране) бюджетиране, бюджетни баланси – дефицит или излишък?, държавен дълг, финансова децентрализация...
- 7.2 Управление на здравеопазването.
- 7.3 Управление на образованието.
- 7.4 Управление на пенсионното осигуряване.
- 7.5 Управление на социалното подпомагане.

8 Реформирането на публичния мениджмънт до приемането ни в ЕС.

- 8.1 Общи насоки в реформирането на посткомунистическите страни от ЦИЕ.
- 8.2 Демокрация, политически плурализъм и разбираня за публично благо.
- 8.3 Раждане и укрепване на гражданското общество - партньор и опонент на държавата.
- 8.4 Промяна в съотношението частни блага (пазар) и публични блага (държава).
- 8.5 Социални неравенства и публичен мениджмънт.
- 8.6 Типични дефекти в реформаторския процес – неподготвеност, мимикрия, корупция, популизъм, културни особености и дефицити.

9 Продължение на реформирането в европейски контекст.

- 9.1 Актуализиране на разбирането за публично благо и за публичен мениджмънт.
- 9.2 Аутсорсинг, публично-частни партньорства, граждански контрол, евронатиск, ефективност и борба с корупцията.
- 9.3 Насоки на реформирането по социалните сфери – здравеопазване, образование, пенсионно осигуряване и социално подпомагане.

10 Изборът (решението) – основа на публичния мениджмънт.

- 10.1 Свобода на избора и управленски права, задължения, отговорности..
- 10.2 Йерархичност на решенията – субсидиарност на избора.
- 10.3 Качество и ефективност на управленските решения.
- 10.4 Индивидуален, групов и институционален избор – процедури, приложимост, отговорност.

10.5 Рискове при вземането на решения в публичния мениджмънт – вероятностен и игрови избори.

11 **Стандартизация, технологизация и бюрократизация на публичния мениджмънт.**

- 11.1 Управленски правила и норми – цели, граници, ползи, грешки..
- 11.2 Рационализация на публичния мениджмънт – метод на критическия анализ – Какво?, Как?, Кой?, Кога? и Защо?
- 11.3 Технологизация и ефективност на публичния мениджмънт – достъп, задоволеност и ефективност на осигуряването с публични блага.
- 11.4 Критерии за оценка на публичния мениджмънт – политически (избори), административни (законност), обществени (медии и обществено мнение), културни (начин на живот).

12 **Административното обслужване.**

- 12.1 Необходимост от правила и норми в общественения живот, както и от тяхното тълкуване и спазване.
- 12.2 Понятие за обслужване на бизнеса и населението – направления, средства, критерии за оценка на качеството.
- 12.3 Електронно правителство и административно обслужване.

13 **Публична власт и публичен мениджмънт.**

- 13.1 Властни баланси в обществото – равновесия и дисбаланси.
- 13.2 Обективен властен потенциал – публични ресурси, права и авторитет.
- 13.3 Субектен властен потенциал – квалификация, морален статус и авторитет.
- 13.4 Проблеми на рекрутирането и обновлението на властния елит.

14 **Организационно структуриране на държавната и местната власт.**

- 14.1 Общи сведения за организационните структури - свойства, параметри, качество, статут на орган или звено.
- 14.2 Структура на правителството – принципи на изграждане, стабилност и динамичност, автономност и координираност.
- 14.3 Структура на местното (само)управление.
- 14.4 Публични блага, функции на управление, организационни структури - икономичност, качество и ефективност.

15 **Административен капацитет на публичния мениджмънт.**

- 15.1 Административен капацитет – за какво и на какво?
- 15.2 Потенциал – информация (познание), технология (умения), структури (организация) и персонал (изпълнители).
- 15.3 Процес – дневен ред (политика), вземане на решение (ръководство) и изпълнение на взетото решение (администриране).
- 15.4 Ефективност – съотношение ползи / разходи, контрол върху ефективността.

16 **Мотивационни измерения на публичния мениджмънт.**

- 16.1 Понятие за мотивация, мотивационна верига – специфика за дейност и поведение.
- 16.2 Индивидуална, групова и функционална (институционална) мотивации.
- 16.3 Мотивационни конфликти и мотивационен синтез – егоизъм, егоцентризъм, алчност, толерантност, взаимност, алтруизъм.
- 16.4 Икономически, културни, рационални и емоционални измерения на мотивациите в публичния мениджмънт на национално, регионално и глобално равнище.

17.1 Значение на персонала за качеството е ефективността на публичния мениджмънт.

17.2 За подготовката на персонал за управление на публичната сфера.

17.3 За подбора и кариерата на персонала в публичния мениджмънт.

17.4 За въвеждането на нови служители и /или ръководители.

17.5 За оценката и стимулирането на административно-управленския персонал.

8. Форми на проверка и оценка на компетенциите

1. *Крайната оценка (Rating)* по учебната дисциплина е съставена от два компонента и се формира по следния начин:

$$Rating = R^{test} * 0.5 + R^{control} * 0.5$$

където: R^{test} _____ - оценка от изпитен (семестриален) тест;

$R^{control}$ _____ - оценка от текущ семестриален контрол;

2. *Изпитният (семестриалният) тест* се провежда на предварително оповестената дата в рамките на изпитната сесия. Студенти, които имат слаба оценка от текущ контрол или допуснали повече от 3 отсъствия от семинарите не се допускат до изпит по време на редовната сесия.

3. *Оценката от текущия контрол* се образува по следния начин:

$$R^{control} = R^{test} * 0.4 + (R^{thesis} * 0.4) + (R^{participation} * 0.2)$$

R^{test} _____ - оценка от контролен тест;

R^{thesis} _____ - оценка от писмена теза;

$R^{participation}$ _____ - активност по време на семинарите (в т.ч. изпълнение на индивидуални и групови задачи);

4. Самостоятелната работа с литературните източници и активното участие в дискусиите е критична част от обучението. Техният принос в постигането на целите на курса е значителен. Работата с препоръчаната литература ще подобри качеството на дебатите, където студентите ще бъдат оценявани не само на базата на тяхното участие, но и по техния смислен принос към темата на разговора

5. *Тезата* е писмена контролна форма, която показва възможността за формулиране и отстояване на теза, на основата на познаване и самостоятелна работа с основните литературни източници.

6. График за провеждане на писмените форми на текущ контрол (за учебната 2008/2009 г., зимен семестър):

Форми на текущ контрол	група 1		група 2		група 3	
	Ф№ 77692	Ф№ 77721	Ф№ 77723	Ф№ 77754	Ф№ 77755	Ф№ 878014
Контролен тест	12.XII.2008		12.XII.2008		12.XII.2008	
Теза	9.I.2009		9.I.2009		9.I.2009	